

Zandstraat (Brugge, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2016H46

Augustus – oktober 2016

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven, Janiek De Gryse

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	6
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.4 Conclusie	7
Deel 3: Bibliografie.....	8

FIGURENLIJST (2016H46)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (bron: Geopunt).	5
--	---

TABELLENLIJST (2016H46)

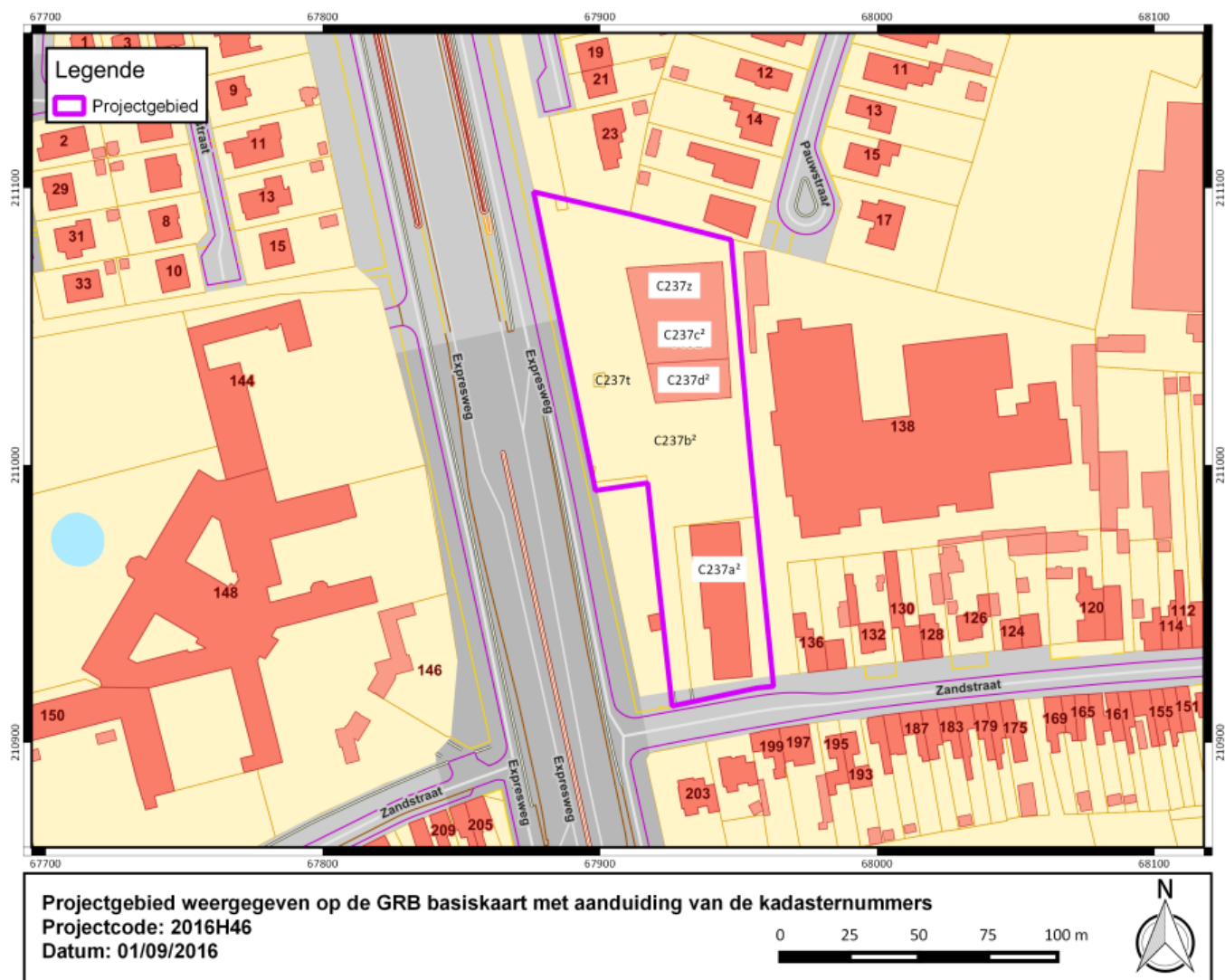
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Aldi NV Kachtemsestraat 200 8800 Roeselare	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Brugge
	Deelgemeente	Sint-Andries
	Postcode	8200
	Adres	Zandstraat 140
	Toponiem	Zandstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 67529 Y _{min} = 210686 X _{max} = 68375 Y _{max} = 211273
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Brugge 31e afdeling Sint-Andries 5e afdeling, sectie C perceelnummers 237a ² , 237b ² , 237c ² , 237d ² , 237t en 237z Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (bron: Geopunt).

2.2 Synthese

Het projectgebied “Brugge – Zandstraat” is gelegen te Sint-Andries, ter hoogte van Zandstraat nr. 140 en nr. 142, in het westen begrensd door de Expresweg. ALDI nv plant er de afbraak van 2 bestaande gebouwen en de uitbraak van de aanwezige verharding, bestaand uit betonplaten. Na de sloopwerken wordt een nieuw gebouw opgetrokken met bijhorende infrastructuur. De voornaamste bijkomende bodemingrepen voor de realisatie van dit nieuwe complex betreft een laad- en loskade voor vrachtwagens, nieuwe funderingen en de installatie van infiltratietanks.

De traditionele landschappenkaart geeft het projectgebied weer in verstedelijkt gebied. Op geologisch vlak bestaat de ondergrond uit een dik eolisch pakket, gevormd tijdens het Quartair, in dit geval bestaand uit zand. De bodemkaart van Vlaanderen geeft ter hoogte van de projectlocatie een bodemopbouw weer die in hoofdzaak bestaat uit matig droog zand. Het terrein is gelegen op de flank van een heuvelrug. Hoewel een dunne laag afgespoeld materiaal aanwezig kan zijn, moet de eigenlijke accumulatie van dit weggeërodeerd materiaal waarschijnlijk verder naar het noordoosten gesitueerd worden. Dit impliceert dat het archeologisch niveau zich onmiddellijk onder de teelaarde bevindt.

Op historisch vlak is duidelijk dat de ontwikkelingen in Sint-Andries onlosmakelijk verbonden zijn met die in de stad Brugge en de stichting van de gelijknamige abdij in de 11^e eeuw. Cartografisch onderzoek toont duidelijk aan dat het projectgebied een landelijk karakter heeft en hoofdzakelijk agrarisch geëxploiteerd wordt tot in de 21^e eeuw.

De gekende archeologische waarden indiceren een beduidend archeologisch potentieel langsheen de Zandstraat, op de noordelijke flank van de heuvelrug waarop de bewoningskern van Sint-Andries gelegen is. Op het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden gekend. In de directe omgeving, ca. 200m ten zuidoosten van de projectlocatie is een vermoedelijk grafveld uit de bronstijd geattesteerd (CAI-nr. 76924). De opgraving te “Brugge – Refuge” (CAI-nr. 300046), aan de oude vrouwengevangenis, een 200-tal meter ten oosten van de huidige projectlocatie, heeft aanzienlijke bewoningssporen uit de late ijzertijd, romeinse periode en middeleeuwen aan het licht gebracht. Het lijkt er dan ook sterk op dat bewoning en begraving in oudere perioden zich concentreerde op de aanwezige heuvelrug.

Om de mate van verstoring door de aanwezige bebouwing en parking te bepalen werd een verkennend landschappelijk booronderzoek uitgevoerd door middel van mechanische boringen. Hierbij werd vastgesteld, aan de hand van enkele referentieboringen, dat het verharde terrein tot op een betekenisvolle diepte verstoord is. Los van de waargenomen verstoring is eveneens vastgesteld dat het terrein onder de verstoorde laag zeer sterk gereduceerd is.

2.3 Gemotiveerd advies

Voor de werkzaamheden aan de Zandstraat in Sint-Andries Brugge wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd. Hoewel het archeologisch potentieel van het plangebied beduidend is, is een grote mate van verstoring over quasi de gehele oppervlakte van het projectgebied vastgesteld. Hierdoor wordt enig vervolgonderzoek als weinig zinvol beschouwd.

De verregaande verstoring en reductie van de ondergrond vormt als dusdanig het belangrijkste argument om af te zien van verdere onderzoeksdaden.

Op de meest recente luchtfoto is duidelijk zichtbaar dat het terrein, waar niet bebouwd, verhard is. Deze verharding bestaat uit betonplaten en asfalt. In het geval van de verharding moet rekening gehouden

worden met een verstoring tot 50 à 60cm onder het maaiveld, zeker als de verharding regelmatig gebruikt werd door vrachtwagens. Dit is ook vastgesteld tijdens het mechanisch booronderzoek.

Ook voor de vloerplaat van de bebouwing moet rekening gehouden worden met een gelijkaardige mate van verstoring. Hoewel hier geen boringen gezet konden worden moet men ook hierbij de aanleg van allerhande nutsleidingen en putten in acht nemen.

Er is vastgesteld dat over het hele terrein de toplaag minimaal 50cm (en lokaal dieper) omgewoeld is over zo goed als de gehele oppervlakte. Rekening houdend met het feit dat de ploeglaag gemiddeld 30 à 40cm dik is ter hoogte van de planlocatie en dat zandbodems zeer kwetsbaar zijn voor zulke werkzaamheden is de kans meer dan waarschijnlijk dat het archeologisch niveau binnen het plangebied sterk verstoord is. Als dan nog de hellingsgraad en het erosiepotentieel in rekening wordt gebracht, wetende dat het terrein al sinds de middeleeuwen bewerkt wordt, is de kans zeer klein dat er zich nog op de planlocatie grondvasten sporen bevinden.

De vastgestelde mate van verstoring laat niet toe de financiële kost van een voortschrijdend onderzoekstraject te verantwoorden. Verder onderzoek, met ingreep in de bodem, zou in het beste geval een (contextloze) gefragmenteerde indicatie opleveren voor menselijke aanwezigheid in het verleden en zal nooit in verhouding staan tot de gemaakte kosten. Het is dan ook op basis van de kosten-baten analyse dat afgezien moet worden van verdere onderzoeksdaden.

Uiteraard moet bij de toekomstige werkzaamheden gewezen worden op de bestaande archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van de huidige wetgeving met betrekking tot het onroerend erfgoed.

2.4 Conclusie

Men plant de afbraak en daaropvolgend de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Zandstraat te Sint-Andries. Gelet op het aanzienlijke archeologische potentieel van de projectlocatie, op basis van de indicatoren opgenomen in de Centraal Archeologische Inventaris, moet er uitgegaan worden van een grote bedreiging voor het bodemarchief.

Tijdens het verkennend landschappelijk booronderzoek werd vastgesteld dat de aanleg van de aanwezige bebouwing en verharding, het bodemarchief in grote mate geroerd heeft. Omwille van deze vastgestelde verstoring en de kosten-baten afweging is het niet zinvol verder onderzoek aan te bevelen in dit dossier.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Jacobs P., Marechal R., De Ceukelaire M. en Sevens E. o.l.v. De Breuck W. en De Moor G., 1993. Toelichtingen bij de Geologische Kaart van België - Vlaams Gewest, Kaartblad 13, Brugge. Belgische Geologische Dienst en Vlaamse overheid, afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen, 38p.

De Moor, G., Van De Velde, D., 1994. Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, Kaartblad 13, Brugge. Vlaamse Overheid, Dienst Natuurlijke Rijkdommen.

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.